

POSTANOWIENIE

Dnia 28 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Tomczyk (przewodniczący)

SSN Dariusz Kala

SSN Andrzej Stępka (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2023 r. na posiedzeniu bez udziału stron

w sprawie K. S.

zażalenia na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 sierpnia 2023 r., sygn. akt II KO 93/23, stwierdzające na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. oczywistą bezzasadność i odmawiające przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt II AKa 230/21 Sądu Apelacyjnego w Warszawie, na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

W dniu 10 lipca 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek skazanego K. S. o wyznaczenie mu na podstawie art. 78 § 1a k.p.k. obrońcy z urzędu w celu złożenia wniosku o wznowienie postępowania. Skazany wezwany zarządzeniem z dnia 26 lipca 2023 r. do wskazania okoliczności, w oparciu o które domaga się wznowienia postępowania, pismem z dnia 17 sierpnia 2023 r., powołując się na treść art. 540 § 2b k.p.k., wskazał na sprzeczność w zeznaniach przesłuchanych w sprawie świadków (B. D., J. S. i I. S.) w zakresie odnoszącym się do przebiegu zdarzenia. W konsekwencji, zdaniem wnioskodawcy, został on niesłusznie skazany z art. 148 § 1 k.k., a nie z art. 157 § 1 k.k., czyli na karę surowszą (k. 15 akt II KO

93/23). Ponadto podkreślił, że doszło do naruszenia art. 42 ust. 2 Konstytucji RP i z tego względu powinien przeanalizować sprawę adwokat.

Postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2023 r. Sąd Najwyższy na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności.

W odpowiedzi na to postanowienie skazany w dniu 8 września 2023 r. złożył zażalenie, wnosząc o poddanie kontroli judykacyjnej w/w postanowienia z dnia 29 sierpnia 2023 r. dotyczącego jego wniosku z dnia 10 lipca 2023 r. Wskazał, że rozpoznany przez Sąd Najwyższy wniosek był jedynie żądaniem wyznaczenia obrońcy z urzędu w celu przeprowadzenia określonej czynności procesowej w postaci sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania. Tego samego dnia złożył również ponowny wniosek o rozpoznanie wniosku o wyznaczenie na podstawie art. 78 § 1a k.p.k. obrońcy z urzędu właśnie w tym samym celu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie K. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z przepisem art. 545 § 3 k.p.k. sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, bez wzywania strony do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność. Co istotne i co należy wyraźnie podkreślić to fakt, że w trybie art. 545 § 3 k.p.k. sąd nie rozpoznaje merytorycznie wniosku i nie bada także jego zasadności pod kątem ewentualnych podstaw wznowienia. Natomiast wniosek taki podlega kontroli o charakterze *quasi* formalnym, pod kątem hipotetycznej możliwości wznowienia (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, z. 1, poz. 5*).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów rozpoznawanej sprawy stwierdzić należy, że złożone obecnie zażalenie skazanego K. S. nie zawiera argumentacji, która pozwoliłaby na ustalenie, iż w sprawie miały miejsce okoliczności uzasadniające wznowienie postępowania ujęte w art. 540 k.p.k., czy też art. 540a

k.p.k. lub art. 540b k.p.k., których nie dostrzegł orzekający w dniu 29 sierpnia 2023 r. Sąd Najwyższy. W szczególności należy podkreślić, że w zażaleniu na postanowienie o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności możliwe jest jedynie podnoszenie zarzutów odnoszących się bezpośrednio do tego postanowienia, nie zaś do okoliczności faktycznych rozpoznawanych przez sądy powszechne kwestii dotyczących odpowiedzialności karnej skazanego. Skazany został wezwany zarządzeniem z dnia 26 lipca 2023 r. do wskazania okoliczności, w oparciu o które domaga się wznowienia postępowania, i w zarządzeniu tym poinformowano go w sposób jasny i konkretny, że „Złożony przez skazanego wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu jest jednocześnie wnioskiem o wznowienie postępowania, albowiem tylko na takim etapie postępowania może być prowadzona procedura ewentualnego wyznaczenia obrońcy z urzędu (art. 84 § 3 k.p.k.). (...) Tryb ustanawiania obrońcy z urzędu nie może być wdrażany, jeśli okoliczność, którą skazany podnosi we wniosku nie mieści się w podstawach wznowienia postępowania”. W takiej sytuacji konieczne było uprzednie wykazanie okoliczności, które mieściłyby się w podstawach do wznowienia postępowania. Takich podstaw jednak skarżący nie wykazał, co uniemożliwiło ustosunkowanie się do wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu w trybie art. 84 § 3 k.p.k.

Sąd Najwyższy szczegółowo w uzasadnieniu postanowienia z dnia 29 sierpnia 2023 r. omówił fakty sprawy stwierdzając, że K. S., chociaż formalnie wskazał w swoim wniosku o wznowienie na podstawę opisaną w art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. (błędnie co prawda podając art. 540 § 2b k.p.k.), to jednak w jego uzasadnieniu odwołał się do takich okoliczności, które w żadnym razie nie stanowią przesłanek wznowienia. Przepis art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. przewiduje bowiem, że postępowanie sądowe zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, iż oskarżonego skazano za przestępstwo zagrożone karą surowszą albo nie uwzględniono okoliczności zobowiązujących do nadzwyczajnego złagodzenia kary albo też błędnie przyjęto okoliczności wpływające na nadzwyczajne obostrzenie. Chodzi tu zatem o nowe fakty lub dowody nieznanne przedtem sądowi i stronie. To zadaniem wnioskodawcy jest przy tym wykazanie zaistnienia tego rodzaju nowych

faktów lub dowodów, które mogłyby wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo dopuszczenia się pomyłki sądowej i wydania błędnego wyroku. Tymczasem analiza wniosku skazanego wprost dowodziła, że żadna ze wskazanych w nim okoliczności nie mieści się w katalogu przesłanek zawartych we wcześniej wspomnianym przepisie, a zarzuty jakie stawia skazany wyrokom wydanym w jego sprawie, dotyczą tylko postępowania dowodowego, a w szczególności nieprawidłowej jego zdaniem oceny zeznań świadków przesłuchanych przecież w toku postępowania sądowego. Słusznie wskazał Sąd Najwyższy, że nie sposób traktować ich jako nowych dowodów, skoro omówienie depozycji tych świadków znajduje się w aktach sprawy (patrz uzasadnienie wyroku SO w W., k. 846 akt V K 37/20). W rezultacie, wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu nie mógł zostać zrealizowany, z uwagi na brak zaistnienia podstaw do jego wyznaczenia.

W tej sytuacji, wobec braku umotywowanych zarzutów skazanego nakierowanych na samą treść zaskarżonego postanowienia, należało przyjąć, że słusznie złożony przez skazanego wniosek został uznany za oczywiście bezzasadny i jako taki nie został przyjęty do rozpoznania, a tym samym zażalenie, wskazujące na przyjęcie błędnego trybu procedowania przez Sąd Najwyższy, nie mogło być uznane za zasadne. Należy zauważyć, iż złożenie wniosku o wznowienie postępowania na korzyść skazanego nie jest ograniczone żadnym terminem, zatem może on to uczynić po zebraniu odpowiednich środków i zleceniu sporządzenia wniosku ustanowionemu przez siebie adwokatowi albo radcy prawnemu, o ile obrońca uzna, że powody do wznowienia rzeczywiście zachodzą.

Z tych przyczyn orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[ms]

